

บันทึก

นักโทษเด็ดขาดชายเขียว การคนเที่ยง ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยลดโทษ

๑. กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมาโดยหนังสือที่ ฎ.๒๒๘๒/๒๕๘๓ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๘๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็นในกรณีต่อไปนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๒. เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๗๑ ศาลมณฑลพายัพได้พิพากษาให้จำคุกนักโทษเด็ดขาดชายเขียว การคนเที่ยง มีกำหนด ๒๐ ปี ฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา

แต่เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๗๑ ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาให้ปล่อยนักโทษเด็ดขาดชายเขียว ศาลมณฑลพายัพได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้นักโทษเด็ดขาดชายเขียวฟัง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๗๑

เมื่อทางเรือนจำได้ปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดชายเขียวไปแล้ว นักโทษเด็ดขาดชายเขียวกล่าวว่า ได้ไปประกอบอาชีพที่เมืองหาร (จังหวัดเชียงใหม่) ครั้นเวลาว่างไปประมาณ ๗ ปีเศษ นักโทษเด็ดขาดชายเขียวจึงได้กลับภูมิลำเนาเดิมที่จังหวัดเชียงใหม่ นักโทษเด็ดขาดชายเขียวอ้างว่าการที่ไปประกอบอาชีพที่เมืองหาร ก็เพราะเข้าใจว่าคงหมดข้อหาในคดีแล้ว แต่ด้วยการอ้างว่านักโทษเด็ดขาดชายเขียวหลบหนี

๓. ในระหว่างที่นักโทษเด็ดขาดชายเขียวไม่อยู่นั้น อัยการได้ยื่นฟ้องฎีกา (เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๗๑ ซึ่งเป็นเวลาเกือบหนึ่งเดือนหลังจากที่ได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้ว)

ครั้นวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๗๒ ศาลฎีกาได้พิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และยืนตามคำพิพากษาศาลมณฑลพายัพ ให้ลงโทษจำคุกนักโทษเด็ดขาดชายเขียว มีกำหนด ๒๐ ปี แต่ศาลมณฑลพายัพยังไม่ได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้นักโทษเด็ดขาดชายเขียวฟังเพราะหาตัวนักโทษเด็ดขาดชายเขียวไม่ได้

๔. เมื่อนักโทษเด็ดขาดชายเขียวกลับมาถึงบ้านประมาณ ๑๕ วัน (ตามคำของผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา) คณะกรรมการอภัยโทษได้จับนักโทษเด็ดขาดชายเขียวได้ ศาลจังหวัดเชียงใหม่จึงได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้นักโทษเด็ดขาดชายเขียวฟังเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๔ และนักโทษเด็ดขาดชายเขียวได้ถูกจำคุกตั้งแต่วันนั้นมา

๕. เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๘๒ นักโทษเด็ดขาดชายเขียวได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยลดโทษ โดยยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

ในการนี้ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ขอเข้าอยู่ในข่ายที่จะได้รับพระมหากรุณาตามพระ

ราชกำหนดอภัยโทษ พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๔๗๘

๖. ความจริงปรากฏว่า พระราชกำหนดอภัยโทษใน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้นมีอยู่ ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๖ เมษายน (คือฉบับสมโภชพระนครฯ) อีกฉบับหนึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม (คือฉบับในโอกาสที่ประเทศไทยได้มีธรรมนูญการปกครองแผ่นดิน) ส่วนพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งเป็นฉบับที่ ๓ นั้น ประกาศเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๔๗๘

๗. พระราชกำหนดอภัยโทษฉบับประกาศเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๔๗๕ ใช้ข้อความว่า “นักโทษต้องรับพระราชอาญาอยู่ในเรือนจำ” เพราะฉะนั้นผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาจึงไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับพระมหากรุณาตามพระราชกำหนดอภัยโทษฉบับนี้ เพราะในวันที่ ๖ เมษายน ๒๔๗๕ นั้น ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาหาได้รับพระราชอาญาอยู่ในเรือนจำไม่

๘. พระราชกำหนดอภัยโทษฉบับประกาศเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๗๕ ในคำปรารภใช้ข้อความว่า “ผู้ต้องพระราชอาญา” อนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้พระราชกำหนดอภัยโทษฉบับนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติไว้ว่าควรถือวันในคำพิพากษาของศาลซึ่งถึงที่สุดเป็นวันคดีถึงที่สุดเด็ดขาด สำหรับพิจารณาว่าจำเลยเข้าอยู่ในข่ายพระมหากรุณาหรือไม่ มติคณะรัฐมนตรีที่กล่าวนี้ได้นำขึ้นกราบบังคมทูลพระมหากรุณาเรียนพระราชปฏิบัติ มีพระราชกระแสโปรดเกล้าฯ ว่าดีแล้ว (ดูหนังสือนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๙๖/๑๘๓๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๔๗๕)

ถ้าหลักที่กล่าวข้างบนมาใช้ในกรณีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกานี้แล้ว วันในคำพิพากษาของศาลซึ่งถึงที่สุด (คำพิพากษาศาลฎีกา) ก็คือวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๔๗๒ ซึ่งในวันที่กล่าวนี้ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกายังหาได้ต้องพระราชอาญาไม่ ฉะนั้น ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาจึงไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับพระมหากรุณาตามพระราชกำหนดอภัยโทษฉบับนี้

๙. พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ ฉบับประกาศเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๔๗๘ อยู่ในเรือนจำทหาร เพราะฉะนั้นผู้ที่มีสิทธิจะได้รับพระมหากรุณาตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษฉบับนี้ จะต้องเป็นนักโทษอยู่ในวันใช้พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษฉบับนี้ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า ในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๔๗๘ ซึ่งเป็นวันใช้พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษฉบับนี้ ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาหาได้เป็นนักโทษไม่ ข้อนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาก็มีความเห็นเช่นเดียวกับกระทรวงมหาดไทย

๑๐. สรุปความว่า พระราชกำหนดอภัยโทษและพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษที่อ้างมาในเรื่องทั้งหมดนั้น ได้ประกาศใช้ก่อนวันผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาต้องรับอาญา (วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๙) เพราะฉะนั้นจึงนำมาใช้ในกรณีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกานี้ไม่ได้

(ลงชื่อ) เดือน บุนนาค

(นายเดือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๓